

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

ЛІТЕРАТУРА

на 4-5-25

УЧИТЕЛЬ: Др. Ірена Столяр

- 7 - Повторення вивченого. Іспит з літератури.**
- 8 - Повторення вивченого. Іспит з літератури.**
- 9 - Повторення вивченого. Іспит з літератури.**
- 10 - Повторення вивченого. Іспит з літератури.**

Підготовка — III триместр 7 класу іспит

1. Поясніть роль Івана Котляревського в розвитку української літературної мови.

Іван Котляревський ввів живу українську мову в літературне життя. Перемога української мови прийшла в 1798 р., коли в Петербурзі вийшли перші частини “Енеїди” Котляревського, талановитої переробки римського поета. Вергілія. Котляревський написав “Енеїду” живою українською мовою, бо вважав, що треба розвивати українське письменство. У творі змалював українське народне життя, звичаї, обряди, вірування простого народу і тяжкі умови селянського життя. Головний герой поеми, Еней, після зруйнування Трої (Запорізької Січі) їде шукати нових земель, з ним і його троянцями (козаками) трапляється безліч природ. Отже, з появою “Енеїди” Котляревського розпочинається нова доба в історії української літератури.

2. Про що розповідається у п'єсі Івана Котляревського “Наталка Полтавка”?

У творі “Наталка Полтавка” розповідається про дівчину Наталку — розумну, працювиту, виховану, яку мати хоче видати заміж за багатого чоловіка. Наталка не хоче, бо любить Петра, бідного хлопця-сироту, який пішов на заробітки, але потім погоджується, бо мати наполягає. Петро повертається і возний Тетерваковський, бачачи щире та вірне кохання молодих, відступає Наталку Петрові. У цьому творі Котляревський показав душу і побут українського селянства.

3. Що таке байка? Розкажіть про байку Петра Гуляк-Артемовської “Пан та собака”.

Байка це окрема форма людської думки, яка повстає коли письменник не може висловлювати своїх думок, а вибирає їх у формі алегорії. У цій алегорії він розгорнув образ кріпацького лихоліття, стаючи в обороні поневолених селян. “Пан та собака” - Пес не спить усю ніч і стереже дім та маєток свого пана. Цілу ніч гавкає. Надругий день він заснув і його карають бо не дав панови спати. На другу ніч не стереже дім і маєток, щоб пан міг спати. Пес певний що буде добре але його знов б'ють за те що не стеріг панського добра.

4. Розкажіть про роль Г. Квітки-Основ'яненка в історії української та світової літератури. Переповісти оповідання "Салдатський патрет"

Квітка-Основ'яненко — творець української повісті. У його творах є ознаки нового тоді літературного напрямку — сентименталізму і романтизму. "Салдатський патрет" - перше українське гумористичне оповідання Квітки. Маляр Кузьма Трохимович намалював солдата так, що виглядав як справжній. Поставив його на ярмарку у з великим задоволенням побачив, що люди прийняли його портрет за живу людину. Швець Терешко зняв шапку й вклонився солдатові, а коли хлопці побачили, що це лише картина, почали сміятися, то швець викрутився, сказавши, що придивлявся на чоботи, бо не так були намальовані. Маляр перемалював. Терешко сказав, що чоботи тепер добре намальовані, як він навчив, але мундир не туди дивиться, на що розлючений Кузьма крикнув: "Швець знай своє ремесло, а в кравецтво не мішайся".

Підготовка до іспиту — III триместер 8 кляса

1. Що таке Валуєвський циркуляр 1863 року та Емський указ 1876 року? Хто їх видав, чому та з якою метою? Які наслідки мали ці царські укази?

Міністер Валуєв у своєму таємному обіжнику висловив безславні слова, що “української літератури не було, нема і бути не може”. Інший указ підписав російський цар Олександр в м. Емс (літня резиденція в Німеччині) — нечуваний в історії культури указ проти української мови і письменства. Не можна було ввозити українських книжок, що вийшли за кордоном, заборонено друкувати українською мовою не тільки оригінальні та переклади твори, але навіть тексти під музичними нотами; заборонено будь-які сценіяні вистави, лекції українською мовою. Наслідки цих указів були жахливими. Надовго зупинився розвиток української культури та літератури.

2. Про що розповідається в оповіданні Марка Вовчка “Інститутка”?

В оповіданні “Інститутка” розповідається про гірку долю кріпачки Устини. Також письменниця звернула увагу на недосконалу систему виховання дівчат в інститутах, де вони не одержували ні глибокої освіти, ні моральних й естетичних основ виховання. Для Устини пекло почалося, коли з інституту приїхала внучка — молода панночка, яка за короткий час все повернула на свій лад і досхочу мучила кріпаків. Чоловік Устини захистив стареньку бабусю від побоїв панночки, то його за це віддали у солдати на 25 років. Устина пішла за ним у Київ, а потім його забрали у Прибалтику. Так ніколи нічого про нього вона й не чула.

3. Хто Марко Вовчок? Яка її заслуга?

Марко Вовчок є псевдонім Марії з Вілінських Марковичева. Вона народилась у багатів в Єкатеринівці Орловської губернії, а виховалась у Харкові. Від чоловіка перейняла ідеологію, його любов до української мови та його захоплення етнографічними студіями. Живучи з ним в українських містах вона вивчила українську мову й опанувала її так, що навіть Шевченка дивувала красою й багатством свого вислову. Її своїх оповідань вона дала яскраві глибоко зворушливі трагічною правдою малюнки кріпацького безталання. Її головна заслуга є ставлення перед очі усього громадянства образи соромного поневолення людини. Вона піднесла голосний протест проти пониження людської гідності, проти безглуздя кріпаччини.

1. Розкажіть про твір Михайла Коцюбинського “Тіні забутих предків”.

“Тіні забутих предків” - вершина мистецького витвору, найцінніша повість в українському письменстві про гуцульське життя. Коцюбинський змалював життя, кохання і смерть Івана й Марічки, передав дух гуцульського села, вірування гуцулів, їхні язичницькі звичаї та обряди. За цим твором знятий художній фільм, який дістав багато призів і нагород на міжнародних кінофестивалях.

2. Розкажіть про твір Ольги Кобилянської “У неділю рано зілля копала”.

У повісті “У неділю рано зілля копала” О. Кобилянська показала Грицеву вдачу та його зраду. Події відбуваються в давніші часи в гірській околиці. Складну вдачу Гриця, що захоплюється водночас двома дівчатами, Кобилянська намагається пояснити його походженням: змішанням у його крові двох відмінних рас. Його мама Мавра — циганка, жінка ватажка Раду, народила білого сина. Її батько Андронаті рятує її, щоби чоловік не вбив, відносить далеко від табору, а сина підкидає багатим людям. Мавру знайшла багачка Дубиха, забрала до себе. Там Мавра якийсь час доглядала її доньку Тетяну, потім пішла в гори, збирала трави, ворожила людям, нічого не знала про свого сина. Син Гриць виріс, захопився вродою Тетяни, хоч любив синьооку Настку. Тетяна дістає в Маври чародійного зілля, дає випити Грицеві, він помирає, Тетяна божеволіє. У цій повісті бачимо психологічні переживання героїв, гарні описи гірської природи.

3. Що таке новела? Розкажіть про новелу Василя Стефаника “Сини”.

Новела — це коротке оповідання, в якому письменник описує тільки якусь одну подію чи момент у житті людини, передаючи глибокі психологічні переживання. У новелі “Сини” В. Стефаник розповідає про старого батька Максима, який тяжко працює в полі, ораючи землю. Оре землю і кричить. Кричить від болю фізичного, але більше — від болю душевого. Два його сини: Іванта Андрій загинули за волю України. Батько не знає де й могили їхні. З горя померла дружина. А він живий....

Підготовка до іспиту — III триместер 10 класа

1. Життєвий і творчий шлях поетеси Олени Теліги

Олена Теліга відіграла визначну роль у формуванні ідеології молоді. Батько, інженер, потім — міністер Української держави. У 1923 році з батьками виїхала за кордон. Жила в Польщі, Чехії. В 1927 році одружилась із старшиною української армії, бандуристом Михайлом Телігою й розпочала живу політичну (була членом Організації українських націоналістів) й поетичну діяльність. Писала твори, сповнені патріотизму й націоналізму. У 1941 році Теліга дісталась до Києва, зайнятого німцями, де видавала літературний тижневик “Літаври”. Німці схопили і розстріляли її в Бабиному яру в 1942 році. Посмертно вийшли збірки: “Душа на сторожі” та “Прапори духа”.

2. Які головні теми порушив Олесь Гончар у романі “Собор”?

О. Гончар у романі “Собор” закликав до духовного очищення, засудив національне безпам'янство, кар'єризм і банкрогьєрство. У центрі роману автор ставить долю української нації і долю духовної основи в житті суспільства. Основна проблема роману — це проблема історичної пам'яті народу. Собор у романі виступає як жива істота. Фраза, яка стала крилатою “Бережімо собори наших душ”, це символ боротьби за збереження культури народу та духовної єдності поколінь. Головний герой роману — Микола Баглай.

3. Розкажіть про життя і творчість Василя Симоненка.

Василь Симоненко був одним із передових “шістдесятників”. Народився на Полтавщині. Рано втратив батька. Вчився в Київському університеті на факультері журналістики, там почав писати вірші. Працював у редакціях газет. У 1962 р. вийшла його збірка “Тиша і грім”, але в цю збірку не увійшли всі його вірші, бо цензура їх не пропустила. Ці вірші люди переписували від руки. Симоненко став славним поетом завдяки неопублікованим віршам. У творах Симоненко описав любов до матері, до родини, до народу, до України і її краси, до мови. Відомими є його твори: “Лебеді материнства”, “Дума про щастя”, “Україні”, “Світ який”, “Де зараз ви, кати мого народу” та ін. Радянська комуністична влада знищила Симоненка, коли йому було лише 28 років.